

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 63.

6. Czerwca 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z *Wiédnia* d. 27. *Maia*. —

Jego Cesarzowska Mość raczył zalecić Swym listem Ministeryalnym, aby małżonce dowodzącego naczelnie w Galicyi Jenerała jazdy, Hrabinie Fresnel, tudzież Hrabianie Teofili Karnicki, za zebranie w tegorocznym Wielkim Tygodniu ku wsparciu cierpiący ludzkości, składki w ilości 900 ZR. w M. K., z której instytut Lwowski ubogich otrzymał 400 ZR., 400 ZR. Siostry Miłosierdzia, a 100 ZR. rozdano po domach, Jego Najwyższe upodobanie za ten piękny czyn oświadczone.

N. Pan raczył dotychczasowego Gubernatora w Tyrolu, Karola Hrabiego Chotek, mianować Kancelrzem nadwornym przy C. K. połączonej Kancelaryi nadwornej w miejsce mianowanego kancelaryi nadwornej w miejsce mianowanego na W. Ochmistrza Jego Cesarzowickojskiej Mości Arcy-Xięcia Franciszka Kancelerza Nadwornego, Piotra Hrabiego Goësa.

N. Pan raczył najlaskawiej nadać godność Podkomorzonych: Radey Nadwornej przy C. K. powszechny Kamerze nadwornej, Łazarzowi Baronowi Apor all' Torja, Kamillovi Xięciu Ruspoli, Margrabiemu di Boadilla, Grandowi Hiszpańskiemu pierwszy klasy, i C. K. Podpułkownikowi, Karolowi Margrabiemu Sonnariva.

Gazeta Medyolańska z d. 13. i 14. *Maia* zawiera dalsze następujące wiadomości o pobycie NN. Cesarstwa i Ich Arcy-Xiężąt w tój Stolicy:

W d. 12. *Maia* o godzinie 5 zpołudnia taini Radey, Podkomorzowie i wszyscy Szlachta Medyolańska mieli posłuchanie u NN. Cesarstwa, Arcy-Xięcia Franciszka Karola i Jego dostojnej Małżonki, i u Jey Cesarzowickojskiej Mości Xiężniczki Salerno. Dnia następującego (13. *Maia*) o godzinie 7 rano N. Pan w towarzystwie Arcy-Xiężąt Franciszka Karola i Rainera, czynił obrot z załogą i przejechał szeregi wojowników w najlepszej postawie uszykowanych. N. Pani obecna obrótom wojskowym w otwartym powozie, raczyła także przejechać szeregi stojących batalionów. O godz. 11 tój udali się NN. Cesarstwo i Arcy-Xięstwo do Kaplicy nadwornej, gdzie byli na nabożeństwie żałobnym ku pamięci Maryi Ludwiki, matki naszego Najjaśniejszego Monarchy, na któ-

rém znajdowali się także wszyscy Urzędnicy Dworu, taini Radey, Podkomorzowie i Szlachta.

»Municypalność Medyolańska na uroczystość wiazdu i obecności NN. Cesarstwa w wspomnionéj Stolicy, postanowiła to błogosławione zdarzenie naznaczyć czynem dobroczynności i tym sposobem postąpić w odpowiedniej myśli dobrego i łaskawego Césarza. W skutek tego zalecono najpierwéj publicznie domowi pożyczki, aby wszystki w d. 9. *Maia* wieczorem przed wiazdem NN. Cesarstwa położone zastawy od 2 do 5 lirów włącznie, bezpłatnie były wydane za odebraniem wynagrodzenia z kassy gminnej. Do tego dobroczynnego aktu mają być inne dołączone, o czém późniéj doniesiemy.

»Miasto Brescia na uroczystość mającej nastąpić obecności N. Cesarza Jegomości w murach swoich, do istniejącego tamże domu roboczego, ograniczającego się iedynie na dostawie materyału do roboty ubogim, uchwalilo dodać zakład, w którym potrzebni pomocy, nie mający mieszkania i sposobów utrzymania się, mają być przyzymani. Instytut ten rozpoczął swe działania w d. 1. *Maia* b. r. i do 12. wspomnionego miesiąca przyjęto tamże 70 osób.

»Jego Cesarzowicka Mość Arcy-Xięże Wice-Król mając sobie doniesiono, że Rada gminy miasta Bergamo na uroczystość pobytu NN. Cesarstwa w Swych Państwach Włoskich, postanowiła w iednym z instytutów wychowania płci żeńskiéj w tójże prowincyi uposażyć dwa miejsca dla ubogich cerek Oficerów C. K. wojska, zalecił Prezydentowi Rządu Lombardzkiego oświadczyć Municypalności i Radzie gminnej wspomnionego miasta swoje najwyższe upodobanie.

Podług wiadomości z Medyolanu zjechał tamże Xiężę Modeny w d. 18. z. m.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Boliwar, iak się pokazuje z Gazet Buenos-Ayreshkich przeznaczył wyrokiem swoim honory i nagrody dla Jenerała Sucre i jego wojska, za zwycięstwo pod Ayacucho odniesione.

Liczba Oficerów obiętych kapitulacją wynosi: 16 Jenerałów, 16 Pułkowników, 68 Podpułkowników, 470 innych Oficerów sztabowych i

podrzędnych, 6 chirurgów i 8 kapelanów. Wspomniany wyrok brzmi w sposobie następującym: »Szymon Boliwar Libertador, Prezydent Rzeczypospolitej Kolumbijskiej z Władzą Dyktatorską w Peru. Z uwagi: 1) że wojsko połączone, przez zwycięstwo pod Ayacucho osiągnęło wolność Peru; 2) że zwycięstwo to wyjątkownie zrecznosci, waleczności i odwadze bohaterskiej naczelnego dowódcy Antonio Jose de Sucre, iakoteż innych Jenerałów, Oficerów sztabowych i podrzędnych i szeregowych przypisać należy; 3) że obowiązkiem jest Ludu i Rządu temu wojsku sławą uwieńczonemu dać wzniosłą pamiątkę swojej wdzięczności; — zawyrokowałem i wyrokuie, co następuje: 1) Wojsko zwycięzkie pod Ayacucho będzie miało na przyszłość tytuł: *Libertadores de Peru*, i pułki do tegoż należące używać będą tego napisu na chorągwiach. 2) Do tegoż należące pułki nazywać się będą »sławne« (*glorioso*), a 3) ludzie pojedynczy »w stopniu waleczności dobrze zasłużeni« (*bene meriti en grado eroico*). 4) Na placu boju pod Ayacucho wystawiony będzie posąg, poświęcony sławie zwycięzców, z popiersiem dobrze zasłużonego Jenerała Antonio Jose de Sucre, a imiona Jenerałów, Oficerów i pułków, którzy w téj bitwie walczyli, podług właściwego im porządku i kolei będą wyryte. Wdzięczność Ludu i Rządu okazać się winna przez bogate i ozdobne przyozdobienie posągu. 5) Jeden pułk z każdego gatunku broni wojska Kolumbijskiego i Peruwiańskiego będzie w przyszłości używał przydomku Ayacucho. Junta złożona z Oficerów sztabowych obudwu wojsk, pod przewodnictwem Jenerała naczelnego Antonio Jose de Sucre, oznaczy pułki, którym ta nagroda ma służyć. 6) Wojsku Ayacuchemu wyplacony ma być żołd zaległy i ten wydatek poprzedać ma wszystkie inne potrzeby kraju, nawet, gdyby w tym celu Narod musiał zaciągnąć pożyczkę. 7) Osoby tego sławnego wojska nosić będą na piersiach na wstążce biały i czerwony medal z napisem: »Ayacucho«; Jenerałowie otrzymają takowy emalowany z brylantami, Oficerowie sztabowi i inni złoty, a wojsko srebrny. 8) Oycowie, żony i dzieci pod Ayacucho poległych, pobierać będą dożywotnie całą płacę ostatnich. 9) Ci, którzy się do służby stali niezdolnymi pobierać będą równie dotychczasowy żołd, a nadto stósownie do zdolności przy osadzeniu urzędów cywilnych powinni być pierwszymi. 10) Jenerał Naczelnym Don Antonio Jose de Sucre, mianowany będzie Marszałkiem polnym z tytułem: »Jenerał Libertador Peru.« 11) Rząd Peruwiański wstawi się u Rządu Kolumbijskiego dla uzyskania zezwolenia do nagród dla wojska Kolumbijskiego w niniejszym wyroku oznaczonych.

12) Ministrowie Woyny i Marynarki, iak dalece do nich należy, są upoważnieni do wykonania niniejszego wyroku, który ma być drukowany, ogłoszony, publicznie przybity i rozestany.«

»Dań w Pałacu Dyrektoryalnym Limy dnia 27. Grudnia 1824.«

(podp.) »Boliwar.«

Na rozkaz JW. Pana: »Tomasz de Heres.«

Zjednoczone Stany Ameryki północny.

Prezydent Zjednoczonych Stanów Ameryki Północny mianował P. Rufus King z Nowego Yorku nadzwyczajnym Posłem i pełnomocnym Ministrem na Dworze Londyńskim, ponieważ P. Rush (na teraz Posel w Londynie) obrany jest Sekretarzem Izby Skarbowej.

Hiszpania.

Król wyrokami swemi z d. 18. Kwietnia rozkazał, aby żaden wyrok Kommissy wojskowych nie był wykonywany, dopóki nie będzie potwierdzony przez Jenerałnego Kapitana Prowincyi.

Intendent prowincyi Estremadury doniósł Rządowi o odkryciuminy złota w okolicy Montehermoso, i przesłał wzór tego kruszcu. Król mianował Kommissyją z Mineralogów i innych osób, dla rozpoznania tego złota, co też nastąpiło. Ponieważ taż Kommissyja przedstawiła rozmaite skarżi gór mieszkańców płuczących złoto w rzekach Alagon, Marcillo, Riolabor, zatem rozkazał Król, tych ludzi ochraniać, nie pobierać od nich podatków, dopóki robot swoich w sposobie górniczym nie rozpoczną, w jakim razie należy oznaymie Rządowi.

Wielka Brytania i Irlandya.

Król postanowił, aby część starego pałacu S. James była zrzucona, i natomiast nowa budowa wzniesiona. Gdy ginach ten będzie ukończony, przeniesie Król także swoje mieszkanie.

W d. 11. Maia Deputacyja Izby Niższej, do której się więcej iak 100 Członków przyłączyło, złożyła w Izbie Wyższej dniem wprzód przyjęty bil emancypacyi. Sir John Newport, będący na czele téjże oddając bil, rzekł: »Milordowie! Izba Niższa przyjęła bil do odwołania ustaw zgubnych, wyłączających, ciężających na poddanych Katolickich Króla Jegomości. Izba prosi najmocniéj, abyscie się do przyjęcia tego bilu przychylni.« Lord Kanclerz przyjął bil, a Hrabia Donoughmore wniósł, aby takowy odczytać. To (tylko formalne) odczytanie nastąpiło; wniosek do powtórnego odczytania zapowiedziano na d. 17. Maia, na który Parowie mają być zwolani.

Prezydent Kontroli handlowej oświadczył w Izbie Niższej na ostatniem posiedzeniu, iż ma

zamiar począwszy od przyszłego Stycznia cło wchodowe od oleju rzepakowego zmniejszyć na połowę, a późniwy w sześć miesięcy zupełnie znieść.

Xiążę York spadł z konia w d. 14. Marca ale szczęściem tylko lekko się uderzył w czotę.

P. Kanning spodziewany jest za kilka dni w Gloucester Lodge.

Francya.

Król rozporządzeniem swoim z d. 12. Maia mianował Kardynała, Xięcia Clermont ~~Waznere~~, Para Francyi, Arcybiskupa Touluzkiego i Narbonne Hrabiego Latil, Para Francyi, Arcybiskupa Rheimskiego Kommandorami orderów Francuzkich.

W d. 15. Maia przybył Król z S. Cloud do Paryża i dawał posłuchanie W. Urzędnikom, Nuncyuszowi papieżkiemu Xięciu Castelcicala, Ministrom, Marszałkom i t. d. Poczem przewodniczył w Radzie ministeryjalnéy, której był także Delfin obecny.

W d. 15. Maia przyjmował Król Xiężnę Northumberlandyi, która przedstawioną była potem Delfinowi i Delfinowéy. Podczas posłuchania danego Xięciu Northumberlandyi w d. 12. Maia miał ten Poseł do Króla następującą Mowę: »Mam zaszczyt stawać przed W. K. M. upoważniony przez Króla, moiego Pana, życzyć Jego imieniem, szczęścia W. K. M. przy zbliżaniu się koronacyi. Król, Pan mój, życząc mocno W. K. M. szczęścia i pomyślności, jest do tego spowodowany tak przez swoje wspaniałomyślne zasady, iak przez drogą pamięć szczególnéy przyjaźni stosunków. Król, Pan mój rozkazał mi także wyrazić żądanie nieustannie go ozywające, aby dobre porozumienie między obudwoma Narodami, tak istotnie ku ich wzajemnemu interesowi, iak i ku powszechnemu szczęściu ludzkości potrzebne, nienaruszenie utrzymywać się mogło.«

Król odpowiedział: »Mości Panie Pośle! Przyjmuję wyraz sposobu myślenia, iaki mi imieniem Króla Jegomości Angielskiego oświadczasz, z tém większem ukontentowaniem, ile że się z moim zupełnie zgadza. Zawsze z wdzięcznością pamiętać będę na dowody przyjaźni, które mi Król Jegomości w czasach nieszczyśnych okazywał. Spodziewam się, iż żadna o oliczność, żadne zdalenie nie naruszy tej zgody, która panować winna między obudwoma Narodami, mającemi własność kochać się i szacować.«

Aby dać wojsku dowód oczewisty swojego upodobania, zezwolił Król aby przy następującej koronacyi rozdano 800 krzyżów legii honorowéy, między temi 60 oficerskich.

Król dał Posłowi Deja Tunetańskiego w d.

12. posłuchanie, na którym tenże miał zaszczyt złożyć Monarsze list i podarunki przez Deja przysłane. Podług podania pisma: *Aristarque*, podarunki przez Deja Tunetańskiego Królowi Francuzkiemu przysłane są: siodło Arabskie pysznie złotem tkané, i zupełny ubiór na konia, wiele szalów, skóry ze lwów, tygrysów i lampartów, tkaniny i ubiór damski Maurów. Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 16. Maia był także obecny nadzwyczajny Poseł Deja Tunetańskiego zająwszy miejsce na trybunie ciała dyplomatycznego.

Memorial Bordelais donosi, że, ponieważ Xiążę Infantado nieprzyjął Poselstwa przez Króla Hiszpańskiego sobie dawanego na koronacyją Jego Chrześcijańskiej Mości, zatem ma być do tego upoważniony Hrabia Puebla Poseł Hiszpański w Paryżu.

Król. Pruski Jenerał piechoty Zastrów, Gubernator Xięstwa Neufchatel, i nadzwyczajny Poseł Króla Pruskiego na Dworze Francuzkim, przybył w d. 15. Maia do Paryża, dla złożenia Królowi Jmci Francuzkiemu życzeń swojego Monarchy do koronacyi.

Ces. Austr. Poseł na Dworze Londyńskim Xiążę Esterhazy przybył do Paryża d. 15. Maia.

Uroczysty powrót Króla z Rheims po koronacyi według nowego postanowienia nie nastąpi w d. 4. lecz 6., ponieważ iak Gwiazda mówi, chcą dać dwa dni czasu obcym, aby mogli być świadkami wiązdu do Paryża.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 14. Marca, na którym toczyły się rozprawy nad ustawą finansową przełożono następujący wykaz konsumcyi Paryża, I. Produkta rolnictwa: 226 mil. fran. Między temi jest 38 mil. za chleb, 50 mil. za wino, 40 mil. za mięso, 15 mil. za drzewo opałowe. Za ocet i oliwę 10 mil. II. Produkta przemysłu: 49 mil. fran. Między temi 10 mil. za sukna, za białinę 15 mil., za mydło 7 mil. i t. d. III. Produkta przychodzące morzem: 65 mil. Między innemi 4 mil. ryby morskie, 2 mil. sól, 10 mil. korzenie, tyleż kawa, a 27 mil. cukier. Ogół wynosi 340 mil. fran.

Prussy.

Między Pruskim i Rossyjskim Rządem zawarty jest pod d. 11. Marca (27. Lutego) Traktat handlowy i żeglugi. Podług tej ugody, w zamiarze stosunków handlowych, poddani Prussy w Rossyi i Polsce, i równie Rossyjscy i Polscy poddani w Prusach, uważani i traktowani będą iako własni poddani. Im dozwolona jest żegluga na rzekach obustronnych Państw, daléy spławianie tratów, używanie dróg nadbrzeżnych i t. d. i żegluga na Wiśle, Niemnie, iakoteż na rzekach

w też wpadających wolna od opłaty; wyjąwszy należytości przy przejściu kanałów, mostów i szluz. Pszenica i suche owoce strączkowe mające być sprowadzane z Rosyji i Polski ulegają opłacie wchodowego i przechodowego 4 talerów od łasztu (60 szefłów miary Berlińskiej) zaś żyto, ięczmień i owies »tylko za przejście« 1 taler; pszenica i owoce strączkowe począwszy od punktu gdzie będą oświadczone to jest w Toruniu i Szmalennik, mogą być sprzedawane we wszystkich miastach nad Wisłą i Niemnem aż do portów Gdańska, Elbląga, Królewca i Memla łącząc wto ostatnie; lecz gdy powyższych zboż gatunki użyte są na wypalenie, wtedy podlegają ogólny ustanowionéj opłacie wchodowego. Owa sprzedaż na zwyż wyrażonéj drodze i we czterech portach, wyjąwszy przewóz, może mieć miejsce i dla żyta, owsa i ięczmienia, jeżeli zapłaconą została opłata na te zboż gatunki ustanowiona. Od wszystkiego zboż na innych punktach granic Pruskich wprowadzonego, będzie owa opłata wchodowego pobierana, iaka oznaczona jest ogólnie dla siedmiu wschodnich prowincy. Zboże z Pruss do Rosyji i Polski wprowadzane podlega ogólnym rubrykom opłaty taryfą Rosyyską i Polską obiętych. Urzędy cłowe pierwszey klasy upoważnione są wszystkie przedmioty, których wprowadzenie ogólnie nie zezwazane, przyjąć i odprawić. Opłaty od takowych równé są tym, iakie ustawy krajowe stanowią przy wprowadzeniu tych towarów do portów wschodniego morza. Za przejście wszystkich owych towarów, które do Pruss przez granicę wschodnią od morza wschodniego aż do Wisły, aby przez porty lub z portów: Gdańska, Elbląga, Królewca i Memla były wyprowadzone, składane mają być opłaty iedynie te, które są obięte taryfą nową do ugody załączoną, a od towarów, które wchodzą przez granicę wschodnią Pruss od Wisły aż do kraju Krakowa, aby były morzem i przez granicę zachodnią wyprowadzoe, i przeciwnie, powinny być pobierane opłaty od przechodu naywięcéj te, iakie oznacza taryfa z d. 29. Grudnia 1824. Przechód wszystkich przedmiotów handlu przez Polskę bez różnicy, czyli wracają do Polski, lub idą do innych punktów granic Polski, jest zupełnie niezbronny i od opłat wolny.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 23. Maia. —

N. Pan wczoraj popołudniu wrócił z podróży w celu zwiedzenia zakładów fabrycznych w Województwach Mazowieckim i Kaliskiem do Stalicy.

Ogłoszono wyrok N. Pana wydany w Warszawie d. 28. z. m. względem mianowania nowych Sędziów Pokoju w Królestwie Polskiem.

Królewicz Następca Tronu Niderlandzkiego, spodziewany jest w Warszawie przy końcu bieżącego miesiąca.

D. 16. z. m. w swem mieszkaniu (niegdys pałacu Branickich) JW. rzeczywisty tajny Radca, Senator Nowosilcow dawał świetny bal, który swą obecnością N. Pan zaszczycić raczył. Wszystkie znakomite osoby płci obiey obecne w Warszawie, były zaproszone. Główna wystawa pałacu, dziedziniec i brama od Nowego świata, tysiącami lamp iaśniały.

Rosyja.

Wiadomości z Petersburga z d. 4. Maia donoszą: Cesarz Jegomość potwierdził nowy etat rocznego wydatku na Kancelaryją Rady Państwa 103550 rubli, złożonéj z Sekretarza, (który to obowiązek sprawuje zastępnie Olenin) z czterech Sekretarzy, 12 Pomocników Sekretarzów Stanu, 5 Expedytorów, i pewnéj liczby urzędników Kancelaryi. Rodzina Ormiańska Kolustów i Rosyyska Kupryjanów wyniesione są do stanu szlacheckiego, Assessor Kolegii Ratyew zaś do Xiążęcego, z iakiego przodkowieiego pochodzili. Jenerał Major Pirogów i Jenerał Porucznik Ilnatiew otrzymali w darze na dziedzictwo każdy po 5000 dziesięciu ziemi z dóbr koronnych, zaś Pułkownik Lanskoy 3000 a Pułkownik Rennenkampf 2000 dziesięcin.

Minister Stanu Państwa Rosyysk. za rozkazem N. Pana ogłosił, że ponieważ w Litwie okazały się ślady źródeł słonych, przeto, w Guberniach Wileńskiej, Grodzieńskiej i Obwodzie Białostockim każdy właściciel ma prawo poszukiwać, otwierać i używać źródeł słonych znajdujących się w iego własności, a produkta z nich sprzedawać, otrzymawszy upoważnienie od Rządu, i złożwszy tymczasową opłatę 60 kopieiek od puda soli. Niemniej Rząd zezwoli na uwolnienie od akcyzy przez lat kilka tych Właścicieli którzy odkryją źródła solne, a nado udzieli pożyczki do summy 10,000 rubli tym, którzy w swej własności odkryją kopalnie soli kamiennej, oprócz tego zapewnia ieszcze i inne korzyści.

Zalecono w Rosyji pogranicznym Komorom celnym, iżby nie dopuszczały wyprowadzać Monety Rosyyskiej, pozwalając tylko ogólnym poddanym w przejeździe przez granicę mieć przy sobie 50 rubli srebrem i 10 rubli miedzią.